

Antikens Grekland

- Under det här arbetsområdet kommer vi att arbeta med Antikens Grekland och Romarriket. Jag kommer att hålla genomgångar, ni kommer att få ta del av den här presentationen så kommer ni själva att få söka fakta.
- Arbetsområdet innefattar ett mindre faktaprov, en inlämningsuppgift och mindre uppgifter som kommer att göras under lektionstid.
- Elevdemokrati

Antikens Grekland

Varför ska vi lära oss om Antiken?

- Arvet från antiken: demokrati, politik, dramatik, arkitektur mm.
- Antiken används ofta som inspiration till filmer och serier idag. Kan du några exempel?
- Allmänbildning: myter, gladiatorer, ordspråk.

Antikens Grekland

- Antik betyder gammal och den äldsta delen i Europas historia kallas därför Antiken. Man säger att kulturen blomstrade under denna period.
- Man säger att antiken i Grekland inleddes ca 800 f.Kr. när grekerna började använda ett alfabet. Perioden slutade när Västrom föll ca 500 e.Kr.
- Vi kommer att börja med Greklands historia för att sedan gå vidare till Romarriket.
- För ungefär 3000 år sedan (ca 1000 f.Kr.) började människor norrifrån att flytta till det område som idag är Grekland.
- Grunderna för det samhälle vi lever bildades under Antiken. (politik, filosofi, arkitektur, handel och konst mm.)
- Till en början byggdes de flesta byarna vid en klippa. Man tänkte att om fienden kom skulle man kunna söka skydd på klipporna. Så småningom började man att bygga tempel och försvarsborgar ute på klipporna.

Antikens Grekland

- Befolkningen ökade i byarna, vilket ledde till att de växte och blev städer. De flesta som bodde i staden arbetade utanför den med sina djur eller odlingar som låg runtom staden.
- Städerna styrde sig själva så varje stad var som ett eget litet land. Detta kallas *stadsstater*.
- I och med att befolkningen fortsatte att öka i stadsstaterna ledde det till att det kring 700 f.Kr. inte fanns mat så att det räckte till alla invånare.
- Därför började man leta efter andra områden kring Medelhavet att flytta till. Där skulle man sedan bygga nya städer och odla jorden. Unga män begavs sig ut och när de väl hade bosatt sig flyttade kvinnorna efter.
- Greklands mark var bergig vilket gjorde att det var svårt att ta sig fram den vägen. Grekerna hade lärt sig att bygga båtar med köl och segel av fenicierna. Det var tåliga skepp som tog sig fram även om vågorna var höga.

Antikens Grekland

- Grekiska kolonier: Grekerna erövrade fler områden kring svarta havet och medelhavet och gjorde dem till kolonier. Kolonierna fungerade som egna statsstater och de kunde bli lika stora som staterna i Grekland. Till slut fanns det flera hundra grekiska statsstater runt Medelhavet.
- Invånarna i kolonierna pratade grekiska, det trodde på samma gudar och myter.
- Kolonierna såg som en del av Grekland, landet kallades *Hellas* och grekerna kallade sig själv *hellener*.

Grekiska gudar och myter

Ni har alla gjort ett mindre grupparbete där ni har undersökt myter om en gud och presenterat det för klassen.

De grekiska myterna fungerade som svar på frågor som människorna undrade över. Gudarna representerade olika saker. *Poseidon* var havets gud och *Athena* var vishetens gudinna och Atens beskyddare.

Antikens Grekland

Aten

- Greklands största stadsstat. Aten var en sjöfartsmakt om man livnärde sig främst på handel.
- Styrdes med direkt demokrati. De som var medborgare i staden hade alla fri talan och var med och röstade om olika beslut. För att vara medborgare var man tvungen att vara med i armén.
- Det var bara fria män som var födda i staden och över 20år som fick vara med i armén. Kvinnor, inflyttade, slavar och barn hade alltså ingen rösträtt. Det betyder att 1/10 av alla i Aten hade rösträtt.
- De flesta männen arbetade som handlare och köpmän.

Sparta

- Greklands näst största stadsstat. Sparta var en landmakt och man livnärde sig främst på jordbruk.
- Styrdes med aristokrati. Aristokrati= en viss grupp har makten. Kungar och de äldstes råd hade makten i Sparta. De äldstes råd var 28 folkvalda män över 60 år.
- Spartanska män över 30 år fick rösta på olika förslag som de äldstes råd kom med. Kvinnor och slavar hade inte rösträtt i sparta.
- Männens arbete var att vara soldater. De var ofta på olika träningsläger och militäranläggningar. När männen var borta var det kvinnorna som styrde gårdarna.

Antikens Grekland

Aten

- **Kvinnor:** att vara kvinna i Aten innebar att man hade en uppgift som var viktigare än andra. Att föda söner. Kvinnorna skulle sköta hemmet och helst vara tysta. De fick inte delta i de diskussioner männen hade.
- Männen hade rätt att skilja sig och då var kvinnan tvungen att flyta från huset och lämna barnen hos mannen.

Sparta

- **Kvinnor:** var dyrkade i Sparta. Grekland starkaste kvinnor bodde i Sparta. De var starka både psykiskt och fysiskt. Att de var så starka gjorde att de kunde föda barn som skulle vara starka krigare.
- Kvinnorna fick delta i olika fester, idrotta och ärva från sina föräldrar. Det fanns inga kvinnor i Grekland som var så fria som de spartanska kvinnorna. De hade rätt att skilja sig och fick ha en annan man när deras var i krig eller på militäranläggningar.

Antikens Grekland

Aten

- **Flickor:** I Aten var flickor inte lika mycket värda som pojkar. De fick sämre mat och om familjen hade lite mat kunde pappan bestämma att flickebarnet skulle få svälta ihjäl. Av alla flickor som föddes i Aten överlevde bara 50% sin tioårsdag.
- När de fyllde 15 år giftes de bort till en vuxen grekisk man som pappan valde.
- Flickor fick inte gå i skolan, idrotta eller spela musik som pojkarna.
- **Pojkar:** Föddes man in en rik familj fick man gå i skolan, idrotta och kanske lära sig spela instrument.

Sparta

- **Flickor:** I Sparta hade flickorna det inte lika svårt. De fick samma mat som pojkar. De fick gå i skolan, lära sig läsa och skriva.
- De fick också idrotta precis som pojkarna. Flickorna fostrades till att bli starka mödrar och fruar.
- I Sparta var det viktigt att man fick många barn. Därför gifte man sig ofta redan i tonåren.
- **Pojkar:** När pojkarna i Sparta fyllde 7 år skickades de iväg till träningsläger. En bra soldat skulle vara tålig och för att bli tålig skulle man härdas. Därför fick pojkarna för lite mat i perioder och hade tunna kläder på vintern.

Antikens Grekland

- **Atens guldålder.** Aten var den största och rikaste stadsstaten i Grekland. De hade demokrati vilket gjorde att de inte fanns så många konflikter inbördes som i andra stadsstater.
- I och med det ekonomiska läget hade atenarna råd att anställa skickliga arkitekter, målare och bildhuggare. Många män hade det så bra ställt att de kunde spendera hela dagar med att måla, filosofera och skapa musik.
- 500-300 f.Kr. brukar kallas *guldåldern* eller *den klassiska tiden*. Under den här tiden skrevs många klassiska dramer och viktiga böcker om vetenskap och filosofi. Det finns skådespel som är kända även idag t.ex. Iliaden och Odyssén.

Antikens Grekland

- **Alexander den store.** Som jag har nämnt under lektionerna kan Aten och Sparta ses som varandras motsatser och de var ofta fiender. År 431 f.Kr. bryter ett krig ut mellan städerna. Kriget pågår i 27 år och nästan alla stadsstater drogs med i kriget. Till slut var Aten ekonomiskt utblottat och Sparta segrade.
- Kriget hade tagit hårt på de grekiska stadsstäderna vilket gjorde Grekland försvagat. Det utnyttjades av en kung över Makedonien vid namn Alexander.
- Makedonien var ett litet land norr om Grekland. Det fungerade nästan som en grekisk stadsstat men grekerna tyckte att makedonierna inte var lika förfinade som dem.
- Alexander enade de grekiska staterna och redan vid 20 år började Alexander leda makedoniska och grekiska arméer mot Perserna. Med hjälp av de skickliga grekiska soldaterna och skeppen var det stora persiska riket besegrat efter 10 år.

Antikens Grekland

- Alexanders kungavälde sträckte sig från Makedonien till gränsen mot Indien.
- Alexander den stores erövringar ledde till att de grekiska staterna enades och blev ett rike. I och med att riket var så stort blandades olika kulturer och sätt att leva på. Eftersom det var grekiska erövrarna talade blev grekiska det språket som dominerade.
- När Alexander dog delades riket upp mellan fler makedoniska kungar. Kungarna lät välutbildade greker hjälpa till att styra storstäderna och det gjorde att kulturen präglades (påverkades) av grekerna. Som nämnt tidigare i presentationen kallades Grekland Hellas och den här tiden kallades därför *den hellinistiska tiden*.

Antikens Grekland

Vi har nu arbetat med Antikens Grekland, inför provet har du den här presentationen till hjälp. I ett eget dokument finns provfrågorna du ska kunna besvara för att klara provet.

Till plugghjälp har du också dina anteckningar från lektionerna. Jag kommer att lägga upp länkar till sidor med fakta men också klipp som vi har tittat på under lektionstid.

Läxhjälpfilm:

<http://www.youtube.com/watch?v=gDIOmv9AliM>

<http://www.youtube.com/watch?v=7mVNF68ZkeY>

<http://www.youtube.com/watch?v=ywwsoqgpvR8>

Antikens Grekland

<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/fortiden-och-antiken/antikens-grekland>

<http://www.ungafakta.se/stjarnorplaneter/borja/greker.asp>

<http://www.ungafakta.se/grekiskmytologi/>

Kom ihåg att plugga ordentligt. Ju mer faktakunskaper du har desto mer kan du utveckla dina svar.

Lycka till!
Malin